

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Biuletyn Informacyjny
Warmia i Mazury, Polska,
Unia Europejska

Olsztyn, październik 2020

SPIS TREŚCI

I. UNIJNE AKTUALNOŚCI	2
1. SURE: 100 mld euro na utrzymanie miejsc pracy	2
2. Praworządność fundamentem wspólnoty	3
3. Unia rynków kapitałowych	4
4. Nowoczesna unia celna	6
5. Bałkany coraz bliżej Unii	7
6. Nowy start w obszarze migracji	9
7. Prawa pasażerów w ruchu kolejowym	11
8. Stop fali rasizmu	11
9. Bałtyk pod szczególną ochroną	13
10. Polskie lotniska dostaną wsparcie	14
II. Z BIURA W BRUKSELI	15
1. Bieżące prace Biura	15
2. Europejskie Dni Badań i Innowacji	15
3. Seminarium w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast	23
WYDARZENIA W DOMU POLSKI WSCHODNIEJ	25
1. Kawa z ekspertem	25
III. ZAPROSZENIA, PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA	27
1. European Youth Event 2021	27
2. Łotwa czeka na wolontariuszy	27
3. Postaw na klimat!	28
4. Trenerze, naciśnij PLAY!	28
5. Eurodesk – Programy, stypendia i staże – według terminów zgłoszeń	29

I. UNIJNE AKTUALNOŚCI

1. SURE: 100 mld euro na utrzymanie miejsc pracy

Komisja Europejska ogłosiła, że najbliższa emisja obligacji SURE o wartości do 100 mld euro odbędzie się w formie obligacji społecznych. W tym celu KE przyjęła ramy dotyczące obligacji społecznych, które poddane zostały niezależnej ocenie. Mają one zagwarantować inwestorom nabywającym te obligacje, że zaangażowane środki przyczynią się do osiągnięcia prawdziwie społecznego celu.

Opublikowane ramy pokazują środowisku inwestorów, w jaki sposób środki zgromadzone w wyniku emisji obligacji SURE zostaną wykorzystane na wyraźnie określony cel: łagodzenie społecznych skutków pandemii koronawirusa i jej konsekwencji w całej UE. Inwestorzy mogą zatem mieć pewność, że ich inwestycje w te obligacje zostaną wykorzystane do finansowania ukierunkowanych środków polityki społecznej. Jednocześnie przedstawione przez Komisję ramy dotyczące obligacji społecznych przyczynią się do dalszego rozwoju rynku obligacji społecznych, który jest jednym z filarów europejskiego rynku zrównoważonych finansów.

Aby zagwarantować, że środki zostaną wykorzystane na cele społeczne, ramy dotyczące obligacji społecznych, których podstawą jest rozporządzenie w sprawie SURE, nakładają na państwa członkowskie obowiązek składania sprawozdań na temat sposobu wydatkowania pożyczonych środków. Zgodnie z tymi ramami państwa członkowskie są również zobowiązane do składania sprawozdań na temat społecznych skutków obligacji SURE. Na podstawie informacji zawartych w tych sprawozdaniach Komisja Europejska będzie w stanie pokazać inwestorom, że obligacje SURE zostały wykorzystane do finansowania programów mających pozytywne skutki społeczne.

Według aktualnych informacji 16 państw członkowskich otrzyma wsparcie finansowe w ramach instrumentu SURE na ochronę miejsc pracy i utrzymanie zatrudnienia. Wsparcie finansowe zostanie przekazane państwom członkowskim w formie pożyczek udzielanych przez UE na korzystnych warunkach.

Pożyczki pomogą im pokryć koszty bezpośrednio związane z finansowaniem krajowych mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i innych podobnych środków, które państwa te wprowadziły w reakcji na pandemię koronawirusa, zwłaszcza w odniesieniu do osób prowadzących działalność na własny rachunek. Środki z budżetu SURE mogą posłużyć również do sfinansowania niektórych działań ochrony zdrowia, zwłaszcza w miejscu pracy, których celem jest zapewnienie bezpiecznego powrotu do normalnej działalności gospodarczej.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/201007_SURE_pl.

2. Praworządność fundamentem wspólnoty

Komisja Europejska opublikowała pierwsze ogólnounijne sprawozdanie na temat praworządności. Przyjęte 30 września sprawozdanie obejmuje wkład ze strony wszystkich państw członkowskich i dotyczy zarówno pozytywnych, jak i negatywnych zmian w całej UE. Ze sprawozdania wynika, że wiele państw członkowskich ma wysokie standardy praworządności, ale istnieją też poważne wyzwania w tym zakresie. Omówiono w nim również istotny rozwój sytuacji wynikający ze środków nadzwyczajnych wprowadzonych przez państwa członkowskie w odpowiedzi na kryzys związany z koronawirusem. Sprawozdanie dotyczy czterech głównych filarów mających duży wpływ na poszanowanie praworządności: krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości, ram antykorupcyjnych, pluralizmu i wolności mediów oraz innych kwestii instytucjonalnych związanych z mechanizmami kontroli i równowagi, które mają zasadnicze znaczenie dla skutecznego systemu demokratycznych rządów.

Kluczowe ustalenia na temat praworządności w państwach członkowskich:

- **Systemy wymiaru sprawiedliwości.** Niektóre państwa członkowskie przeprowadzają reformy mające na celu wzmocnienie niezależności sądów i ograniczają wpływ władzy wykonawczej lub ustawodawczej na sądownictwo. Obejmuje to państwa członkowskie, w których niezależność sądów jest tradycyjnie postrzegana jako wysoka, a nawet bardzo wysoka. Oceny dotyczące poszczególnych krajów pokazują, że niezależność sądów w niektórych państwach członkowskich jest nadal kwestią budzącą niepokój.
- **Ramy antykorupcyjne.** Kilka państw członkowskich przyjęło kompleksowe strategie antykorupcyjne, podczas gdy inne są w trakcie przygotowywania takich strategii. Dla zapewnienia postępów kluczowe jest ich skuteczne wdrożenie i monitorowanie. Wiele państw wprowadziło również lub przewiduje wprowadzenie środków mających na celu wzmocnienie ram uczciwości i zapobiegania korupcji. Z drugiej strony w kilku z nich wyzwaniem pozostaje zapewnienie skuteczności dochodzeń, ścigania i orzekania w sprawach dotyczących korupcji, w tym korupcji na wysokim szczeblu.
- **Wolność i pluralizm mediów.** Obywatele UE powszechnie cieszą się wysokimi standardami wolności i pluralizmu mediów. Szczególnie w czasie pandemii koronawirusa media okazały się niezbędne w walce z dezinformacją. W sprawozdaniu wyrażono jednak obawy co do skuteczności i odpowiednich zasobów, a także zagrożeń związanych z upolitycznieniem organów ds. mediów w niektórych państwach członkowskich. W niektórych ocenach poszczególnych krajów wskazano przypadki, w których pojawiły się poważne obawy co do presji politycznej wywieranej na media. Ponadto dziennikarze i inne podmioty medialne coraz częściej doświadczają gróźb i ataków w związku z ich pracą w wielu państwach członkowskich, chociaż szereg z nich opracowało praktyki oraz ustanowiło struktury i środki oferujące wsparcie i ochronę dziennikarzy.
- **Instytucjonalne mechanizmy kontroli i równowagi.** Instytucjonalne mechanizmy kontroli i równowagi stanowią fundament praworządności, gwarantując,

że uprawnienia wykonywane przez jeden organ państwowy podlegają demokratycznemu nadzorowi. W szeregu państw członkowskich rozpoczęto reformy konstytucyjne mające na celu wzmocnienie instytucjonalnych mechanizmów kontroli i równowagi. Wiele państw członkowskich ustanowiło systematyczną politykę włączania zainteresowanych stron i dbania o to, by reformy strukturalne były wynikiem szeroko zakrojonej dyskusji w społeczeństwie.

W związku z utrzymującą się pandemią w wielu państwach członkowskich nadal obowiązują systemy nadzwyczajne lub środki nadzwyczajne. W sprawozdaniu zwrócono uwagę na niektóre kwestie, które pojawiły się w debatach krajowych, oraz na prawną i polityczną reakcję na kryzys. Na przykład zmiana lub zawieszenie zwyczajowych krajowych mechanizmów kontroli i równowagi może stanowić szczególne wyzwanie w zakresie praworządności. Jednocześnie istnieje kilka dobrych przykładów tego, że orzeczenia sądów krajowych lub zaangażowanie rzeczników praw obywatelskich miały pozytywny wpływ na podejmowane środki nadzwyczajne. Komisja będzie kontynuować monitorowanie tej sytuacji do czasu stopniowego wycofania tych środków nadzwyczajnych.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200930_rol_pl.

3. Unia rynków kapitałowych

Obecnie głównym priorytetem UE jest zadbanie o to, by Europa podniosła się po bezprecedensowym kryzysie gospodarczym, w jakim się znalazła na skutek pandemii koronawirusa. Kluczowe znaczenie dla realizacji tego zadania będą miały rozwój rynków kapitałowych UE i zapewnienie dostępu do finansowania rynkowego.

Duże i zintegrowane rynki kapitałowe ułatwią odbudowę gospodarczą UE, zapewniając przedsiębiorstwom – szczególnie małym i średnim – dostęp do źródeł finansowania i dając Europejczykom pewność, że mogą bezpiecznie inwestować swoje oszczędności z myślą o przyszłości. Prężne rynki kapitałowe będą również wspierać transformację ekologiczną i cyfrową Europy, a także przyczynią się do stworzenia gospodarki w większym stopniu sprzyjającej włączeniu społecznemu i bardziej odpornej na wstrząsy. Unia rynków kapitałowych ma również kluczowe znaczenie dla wzmocnienia międzynarodowej roli euro.

Przedstawiony 24 września plan działania obejmuje trzy główne cele:

- zwiększenie dostępności finansowania dla europejskich przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, by zagwarantować, że odbudowana gospodarka UE będzie ekologiczna, cyfrowa, sprzyjająca włączeniu społecznemu i odporna na wstrząsy;
- zapewnienie, by UE stała się dla osób prywatnych jeszcze bezpieczniejszym miejscem do długoterminowego inwestowania i oszczędzania;

- połączenie krajowych rynków kapitałowych w prawdziwie ogólnounijny jednolity rynek kapitałowy.

W związku z tym Komisja przedstawiła szesnaście ukierunkowanych środków mających na celu osiągnięcie rzeczywistych postępów w realizacji idei unii rynków kapitałowych. W ramach zapowiedzianych środków UE zamierza:

- stworzyć pojedynczy punkt dostępu do danych przedsiębiorstw dla inwestorów;
- wspierać ubezpieczycieli i banki w zwiększaniu inwestycji w unijne przedsiębiorstwa;
- wzmocnić ochronę inwestycji w celu zwiększania skali inwestycji transgranicznych w UE;
- ułatwić monitorowanie adekwatności świadczeń emerytalnych w całej Europie;
- ujednolicić lub zharmonizować przepisy dotyczące niewypłacalności;
- dążyć do poprawy sytuacji w zakresie konwergencji praktyk nadzorczych i spójnego stosowania jednolitego zbioru przepisów dotyczących rynków finansowych w UE.

Unia rynków kapitałowych nie jest celem samym w sobie, ma jednak kluczowe znaczenie dla osiągnięcia priorytetowych celów polityki gospodarczej: odbudowy gospodarki po pandemii koronawirusa, budowy odpornej gospodarki, transformacji w kierunku cyfrowej i zrównoważonej gospodarki oraz zapewnienia otwartej strategicznej autonomii w coraz bardziej złożonym świecie pobrexitowym. Osiągnięcie tych celów wymaga ogromnych inwestycji, których nie da się dokonać przy wykorzystaniu wyłącznie środków publicznych i tradycyjnego finansowania w formie kredytów bankowych. Jedynie duże, dobrze funkcjonujące i zintegrowane rynki kapitałowe pomogą wyjść z kryzysu związanego z pandemią koronawirusa. Tylko prawdziwa i dobrze funkcjonująca unia rynków kapitałowych może zmobilizować i ukierunkować ogromne inwestycje, które są potrzebne, by sprostać wyzwaniom związanym z klimatem i środowiskiem oraz by wspierać cyfryzację przedsiębiorstw, tak aby pozostawały one konkurencyjne w skali światowej.

Unia rynków kapitałowych powinna przynieść korzyść wszystkim Europejczykom, niezależnie od tego, gdzie mieszkają i pracują. Wszyscy konsumenci powinni mieć większy wybór w kwestii lokowania swoich oszczędności i dokonywania inwestycji, powinni być dobrze poinformowani i odpowiednio chronieni. Przedsiębiorstwa, w tym małe i średnie, powinny mieć dostęp do finansowania w całej UE, a inwestorzy możliwość inwestowania w projekty z całej UE.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200924_capital_markets_pl.

4. Nowoczesna unia celna

Komisja Europejska uruchomiła nowy plan działania na rzecz unii celnej, w którym określono szereg środków mających na celu uczynienie w ciągu najbliższych czterech lat unijnych służb celnych bardziej inteligentnymi, innowacyjnymi i sprawniejszymi. Zapowiedziane środki wzmocnią unię celną jako podstawę jednolitego rynku. Potwierdzają one również jego ważną rolę w ochronie dochodów UE, a także bezpieczeństwa, zdrowia i dobrobytu obywateli oraz przedsiębiorstw UE.

W swoich wytycznych politycznych przewodnicząca Ursula von der Leyen zapowiedziała, że unia celna musi zostać przeniesiona na kolejny poziom, w szczególności poprzez zapewnienie zintegrowanego europejskiego podejścia do zarządzania ryzykiem celnym, które zwiększa skuteczność kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie UE. Właśnie tego dotyczy plan działania.

Plan działania obejmuje szereg inicjatyw w takich obszarach jak zarządzanie ryzykiem, zarządzanie handlem elektronicznym, promowanie przestrzegania przepisów i jednomyślne działanie organów celnych:

- **Zarządzanie ryzykiem.** Plan działania koncentruje się w szczególności na zapewnieniu większej dostępności i lepszego wykorzystania danych oraz analiz danych do potrzeb celnych.
- **Zarządzanie handlem elektronicznym.** Aby zarządzać handlem elektronicznym i móc stawić czoła związanym z nim nowym wyzwaniom, zaostrzone zostaną obowiązki dostawców usług płatniczych i internetowych platform sprzedaży, aby pomóc w zwalczaniu oszustw celnych i podatkowych w handlu elektronicznym.
- **Promowanie przestrzegania przepisów.** Nowa inicjatywa „punkt kompleksowej obsługi” ułatwi przedsiębiorstwom działającym zgodnie z prawem dopełnienie formalności granicznych w jednym portalu. Umożliwi ona organom celnym wspólne przetwarzanie, przekazywanie i wymianę informacji oraz lepszą ocenę ryzyka.
- **Organy celne działające jednomyślnie.** Plan działania zawiera szczegółowe informacje na temat wprowadzania w ramach następnego budżetu UE nowoczesnego i niezawodnego sprzętu celnego. Ustanowiona zostanie nowa grupa analityczna złożona z przedstawicieli państw członkowskich i przedsiębiorców, która pomoże w przygotowaniu się na przyszłe kryzysy i wyzwania, takie jak nieoczekiwany rozwój sytuacji na świecie i przyszłe modele biznesowe.

Unia celna UE – która w 2018 r. obchodziła 50. rocznicę powstania – oznacza jedno terytorium do celów celnych, na którym stosowany jest wspólny zbiór przepisów. W ramach unii celnej UE organy celne państw członkowskich UE odpowiadają za przeprowadzanie szerokiego i wciąż rosnącego zakresu kontroli.

W związku z tym organy celne mają do odegrania ważną rolę we wspieraniu unijnej gospodarki i przyszłego wzrostu gospodarczego. Muszą one jak najszybciej i bez zakłóceń ułatwiać wzrost legalnego handlu. Jednocześnie władze są stale aktywnie zaangażowane w zwalczanie rosnącego poziomu oszustw i przemytu nielegalnych lub niebezpiecznych

towarów. Służby celne odgrywają również kluczową rolę w wychodzeniu z bezprecedensowego kryzysu związanego z pandemią. Od początku pandemii koronawirusa unijne organy celne i ich funkcjonariusze odgrywają zasadniczą rolę w niezbędnych działaniach, takich jak ułatwianie przywozu sprzętu ochronnego, przy jednoczesnym eliminowaniu na zewnętrznych granicach UE podrobionych produktów, jak choćby podróbki maseczek ochronnych czy sfałszowane leki.

W ostatnich latach okazało się, że organy celne niektórych państw członkowskich mają trudności z pełnieniem swoich różnych ról. Poważne wyzwania, takie jak np. obecna nadzwyczajna sytuacja związana z pandemią, skutki wyjścia Zjednoczonego Królestwa z jednolitego rynku i z unii celnej UE, a także coraz większa cyfryzacja i wzrost handlu elektronicznego, będą się utrzymywały, a nawet mogą się nasilić. Aby w pełni działać na rzecz dobrobytu wszystkich obywateli UE i ułatwiania handlu, organy celne muszą dysponować najnowocześniejszym sprzętem technicznym i zdolnościami analitycznymi, które umożliwią im lepsze przewidywanie nielegalnego przywozu i wywozu. Wzmocniona współpraca celna z głównymi międzynarodowymi partnerami handlowymi, takimi jak Chiny, wesprze wysiłki na rzecz ułatwiania handlu, a jednocześnie zapewni skuteczne kontrole.

Unia celna UE stała się kamieniem węgielnym jednolitego rynku, zapewniając bezpieczeństwo granic UE, chroniąc obywateli przed nielegalnymi i niebezpiecznymi towarami, takimi jak broń, narkotyki czy produkty szkodliwe dla środowiska, ułatwiając jednocześnie handel UE z resztą świata. Generuje ona również dochody dla budżetu UE. Ostatnio stało się jednak jasne, że potrzebne są lepiej opracowane metody pracy, aby umożliwić organom celnym zarządzanie już długim i stale rosnącym wykazem obowiązków.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200929_custom_union_pl.

5. Bałkany coraz bliżej Unii

Komisja Europejska przyjęła Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE i pakiet „rozszerzenie” na 2020 r.: roczne sprawozdania oceniające realizację podstawowych reform na Bałkanach Zachodnich i w Turcji oraz jaśniejsze i bardziej precyzyjne zalecenia i wskazówki dotyczące kolejnych kroków dla tych partnerów, zgodnie z usprawnioną metodyką rozszerzenia.

Wiarygodna polityka rozszerzenia to geostrategiczna inwestycja w pokój, bezpieczeństwo i wzrost gospodarczy w całej Europie, tym bardziej w czasach rosnących globalnych wyzwań i podziałów. Zdecydowanie wyrażana, oparta na zasługach perspektywa pełnego członkostwa państw Bałkanów Zachodnich w UE jest zgodna z interesem samej Unii pod względem politycznym i gospodarczym i bezpieczeństwa.

Dużym wyzwaniem pozostaje wiarygodny postęp w dziedzinie praworządności. Problemy w tej dziedzinie często skorelowane są z brakiem woli politycznej. W regionie Bałkanów Zachodnich utrzymuje się powolne tempo rozwoju kultury sądowej i brakuje

wystarczającego zaangażowania na rzecz zasady niezależności sądów. Ogólne tempo walki z korupcją spadło, a w większości krajów partnerskich wyniki są dalekie od spełnienia wymogów członkostwa. Najmniejsze postępy w zeszłym roku odnotowano w dziedzinie wolności słowa i pluralizmu mediów.

Po raz pierwszy Komisja oceniła ogólną sytuację negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą i Serbią i zaproponowała dalsze działania. Dzięki temu konferencje międzyrządowe, które powinny się odbyć po opublikowaniu rocznego pakietu Komisji, będą mogły zapewnić fora dialogu politycznego na temat reform, podsumować ogólny proces akcesyjny i określić plany na nadchodzący rok, w tym otwarcie i zamknięcie rozdziałów oraz ewentualne środki naprawcze.

W przypadku Albanii i Macedonii Północnej Komisja oczekuje, że pierwsze konferencje międzyrządowe zostaną zwołane jak najszybciej po przyjęciu ram negocjacyjnych przez Radę. Komisja potwierdziła dalsze postępy we wdrażaniu reform w Albanii i Macedonii Północnej. Postępy osiągnięte przez Albanie były zdecydowane i jest ona bliska spełnienia warunków określonych przez Radę z myślą o pierwszej konferencji międzyrządowej.

Oczekuje się, że Bośnia i Hercegowina zajmie się 14 kluczowymi priorytetami zawartymi w opinii Komisji w sprawie wniosku BiH o członkostwo w UE, do tej pory podjęto bowiem jedynie niektóre kroki. Jeśli chodzi o Kosowo, postępy reform związanych z UE były ograniczone. Władze Kosowa powinny zwiększyć wysiłki na rzecz osiągnięcia postępów na drodze do integracji europejskiej, w tym poprzez wdrożenie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu.

Turcja nadal jest jednym z najważniejszych partnerów Unii Europejskiej. Oddala się jednak od UE ze względu na poważny regres w dziedzinie demokracji, praworządności, praw podstawowych i niezależności sądów. W 2018 r. i 2019 r. Rada stwierdziła, że negocjacje w sprawie przystąpienia Turcji utknęły w martwym punkcie i nie można rozważać otwarcia ani zamknięcia żadnych kolejnych rozdziałów negocjacyjnych. Przedstawione sprawozdanie potwierdza, że fakty leżące u podstaw tej oceny są nadal aktualne, mimo że turecki rząd wielokrotnie deklarował, że jego celem jest przystąpienie do UE. Dialog i współpracę z Turcją kontynuowano, w szczególności w zakresie problemów związanych z migracją, pomimo obaw związanych z wydarzeniami na granicy grecko-tureckiej w marcu 2020 r. W sprawozdaniach przedstawiono również, w jaki sposób polityka zagraniczna Turcji w coraz większym stopniu narusza priorytety UE w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Obecny program rozszerzenia obejmuje partnerów z Bałkanów Zachodnich i Turcję. Negocjacje akcesyjne otwarto z Czarnogórą (2012 r.), Serbią (2014 r.) i Turcją (2005 r.). W marcu 2020 r. państwa członkowskie zgodziły się rozpocząć negocjacje akcesyjne z Macedonią Północną i Albanie. Potencjalnymi kandydatami są Bośnia i Hercegowina (wniosek o członkostwo w UE złożyła w lutym 2016 r.) i Kosowo (w kwietniu 2016 r. wszedł w życie układ o stabilizacji i stowarzyszeniu).

Proces przystąpienia do UE nadal opiera się na określonych kryteriach, sprawiedliwych i rygorystycznych warunkach oraz na zasadzie „indywidualnych osiągnięć”. Przystąpienie do UE wymaga wdrożenia kompleksowych reform w niesprzyjających

warunkach; jest to cel, który można osiągnąć jedynie w perspektywie długoterminowej. Aby umożliwić dalszy bieg tego procesu, kraje kandydujące muszą w pierwszej kolejności sprawniej osiągać trwałe postępy w kluczowych kwestiach, takich jak: praworządność, reforma wymiaru sprawiedliwości, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną, bezpieczeństwo, prawa podstawowe, funkcjonowanie instytucji demokratycznych i reforma administracji publicznej, a także rozwój gospodarczy i konkurencyjność.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/201006_enlargment_pl.

6. Nowy start w obszarze migracji

Komisja Europejska proponuje nowy pakt o migracji i azylu, który wprowadzi przewidywalny i niezawodny system zarządzania tym ogólnoeuropejskim problemem.

Pakt określa usprawnione i szybsze procedury z zakresu całego systemu azylu i migracji. Wprowadza on także równowagę między zasadą sprawiedliwego podziału odpowiedzialności a solidarnością. Ma to kluczowe znaczenie dla odbudowania zaufania między państwami członkowskimi i przekonania o zdolności Unii Europejskiej do zarządzania migracją.

Migracja jest kwestią złożoną, o licznych aspektach wymagających równoczesnego uwzględnienia. Bezpieczeństwo osób szukających ochrony międzynarodowej lub lepszych warunków życia, niepokój państw położonych na granicach zewnętrznych UE, które obawiają się, że presja migracyjna przekroczy ich zdolności i które potrzebują solidarności pozostałych państw. Z kolei inne państwa członkowskie UE obawiają się, że w przypadku nieprzestrzegania procedur na granicach zewnętrznych ich własne krajowe systemy azylu, integracji i powrotów staną się niewydolne w obliczu dużych napływów.

Obecny system już się nie sprawdza. Przez ostatnie pięć lat UE nie była w stanie go naprawić. UE musi przezwyciężyć obecny impas i stawić czoła stojącym przed nią zadaniom. W nowym pakcie o migracji i azylu Komisja proponuje wspólne europejskie rozwiązania ogólnoeuropejskiego problemu. Unia musi odejść od rozwiązań doraźnych i wprowadzić przewidywalny i niezawodny system zarządzania migracją.

Po przeprowadzeniu zakrojonych na szeroką skalę konsultacji oraz uczciwej i całościowej oceny sytuacji Komisja proponuje usprawnić cały system. Ma to polegać na rozważeniu sposobów poprawy współpracy z państwami pochodzenia i tranzytu, zapewnieniu skutecznych procedur, udanej integracji uchodźców oraz powrotu osób, które nie mają prawa pozostać. Nie ma jednego rozwiązania zagadnienia migracji, które zadowalałoby wszystkie strony, we wszystkich jego aspektach – ale dzięki współpracy Unii uda się znaleźć wspólne rozwiązanie.

Pierwszy filar podejścia Komisji do budowy zaufania tworzą sprawniejsze i szybsze procedury. Komisja proponuje w szczególności ustanowienie zintegrowanej procedury granicznej, która po raz pierwszy wprowadza kontrolę przed wjazdem obejmującą

identyfikację wszystkich osób przekraczających bez zezwolenia granice zewnętrzne UE lub sprowadzonych na ląd po operacji poszukiwawczo-ratunkowej.

Będzie ona wiązać się również z kontrolą stanu zdrowia i kontrolą bezpieczeństwa, pobraniem odcisków palców i rejestracją w bazie danych Eurodac. Po tej kontroli przed wjazdem osoby ubiegające się o azyl zostaną skierowane na ścieżkę właściwej procedury: albo procedury na granicy w przypadku niektórych kategorii wnioskodawców, albo normalnej procedury azylowej. W ramach tej procedury granicznej podejmowane będą szybkie decyzje w sprawie azylu lub powrotu.

Jednocześnie ulepszone zostaną wszystkie pozostałe procedury. Będą one też ściślej monitorowane i wspierane operacyjnie przez agencje UE. Unijna infrastruktura cyfrowa na potrzeby zarządzania migracjami zostanie zmodernizowana, aby odpowiadała tym procedurom i je wspierała.

Drugi filar paktu stanowią sprawiedliwe dzielenie się odpowiedzialnością i solidarność. Państwa członkowskie będą zobowiązane działać w sposób odpowiedzialny i solidarny. Każde państwo członkowskie, bez wyjątku, musi wnieść wkład, wykazując solidarność podczas napiętej sytuacji, aby pomóc ustabilizować cały system, wesprzeć państwa członkowskie znajdujące się pod presją i zapewnić wypełnienie przez Unię jej obowiązków humanitarnych.

W celu uwzględnienia odmiennych sytuacji państw członkowskich i zmiennej presji migracyjnej Komisja proponuje system elastycznych wkładów państw członkowskich. Wkład taki może np. polegać na relokacji osób ubiegających się o azyl z kraju pierwszego wjazdu, przejęciu odpowiedzialności za powrót osób, które nie mają prawa pozostać, czy też na pewnej formie wsparcia operacyjnego.

UE będzie promować dostosowane do indywidualnych potrzeb i korzystne dla obu stron partnerstwa z państwami trzecimi. Partnerstwa te pomogą stawić czoła wspólnym problemom, takim jak przemyt migrantów, a także przyczynią się do stworzenia legalnych dróg migracji oraz skutecznego wdrażania umów i porozumień o readmisji. UE i jej państwa członkowskie będą działać jednomyślnie, wykorzystując szeroki wachlarz narzędzi, aby wspierać współpracę z państwami trzecimi w zakresie readmisji.

Ulepszone zostanie zarządzanie granicami zewnętrznymi. Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, której rozmieszczenie jest planowane od dnia 1 stycznia 2021 r., będzie zapewniać państwom członkowskim większe wsparcie tam, gdzie będzie ono potrzebne.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200923_migration_pl.

7. Prawa pasażerów w ruchu kolejowym

Parlament Europejski i Rada osiągnęły porozumienie w sprawie unowocześnienia praw pasażerów w ruchu kolejowym. Jednocześnie w proponowanej umowie wskazano na nadzwyczajne okoliczności – takie jak ekstremalne warunki pogodowe lub pandemie, przy których operatorzy zostaliby zwolnieni z wypłaty odszkodowania.

Umowa zapewnia większą ochronę pasażerów w przypadku zakłóceń podróży oraz wyjaśnia zasady egzekwowania i rozpatrywania skarg. Zapewnia również lepszy dostęp do informacji i znacznie poprawia prawa pasażerów z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej możliwości poruszania się.

Ponadto w proponowanej umowie wyjaśniono nadzwyczajne okoliczności (takie jak ekstremalne warunki pogodowe lub pandemie), w których operatorzy zostaliby zwolnieni z wypłaty odszkodowania, ponieważ nie mogliby uniknąć tych zdarzeń ani zapobiec ich skutkom. Niemniej jednak, w takich przypadkach pasażerowie nadal mają prawo do zwrotu pełnej ceny biletu, zmiany planu podróży i pomocy. Jest to zgodne z przepisami mającymi zastosowanie do innych rodzajów transportu.

Przyjęcie tego wniosku Komisji zwiększy atrakcyjność kolei jako zrównoważonego sposobu transportu, zgodnie z zamiarem promowania roku 2021 jako Europejskiego Roku Kolei i zastrzeżeniami Europejskiego Zielonego Ładu. W 2017 r. Komisja zaproponowała aktualizację praw pasażerów kolei w UE w celu lepszej ochrony podróżnych w przypadku zakłóceń.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200101_passengers_rights_pl.

8. Stop fali rasizmu

W swoim orędziu o stanie Unii przewodnicząca Ursula von der Leyen zapowiedziała nowy unijny plan działania przeciwko rasizmowi, w którym określono szereg środków na najbliższe pięć lat. Komisja zadba m.in. o to, by państwa członkowskie w pełni wdrożyły odpowiednie przepisy UE i w razie potrzeby jeszcze bardziej wzmocniły ramy prawne. Komisja wzywa ponadto państwa członkowskie do maksymalnego wykorzystania wszystkich dostępnych im narzędzi, w szczególności finansowania w ramach kolejnego długoterminowego budżetu UE i Next Generation EU. Plan działania skupia podmioty na wszystkich szczeblach w celu skuteczniejszego zwalczania rasizmu w Europie, m.in. poprzez przyjęcie krajowych planów działania przeciwko rasizmowi.

W planie działania UE przeciwko rasizmowi na lata 2020-2025 określono szereg działań mających na celu zwalczanie rasizmu za pomocą prawa UE, ale również innych środków – we współpracy z państwami członkowskimi, w tym z krajowymi organami

ścigania, mediami i społeczeństwem obywatelskim; wykorzystanie narzędzi UE dostępnych dzisiaj i w przyszłości oraz przyjrzenie się własnym zasobom ludzkim Komisji. W planie działania wezwano między innymi do:

- lepszego egzekwowania prawa UE – UE dysponuje silnymi ramami prawnymi w celu zwalczania dyskryminacji, rasizmu, ksenofobii, jednak występuje wyraźna konieczność dokonania ponownej oceny tych ram, a także zidentyfikowania potencjalnych luk, które należy wyeliminować;
- ściślejszej koordynacji – Komisja powoła koordynatora ds. przeciwdziałania rasizmowi i rozpocznie regularny dialog z zainteresowanymi stronami, spotykając się z nimi co najmniej dwa razy w roku. Koordynator będzie współpracować z osobami reprezentującymi mniejszości rasowe lub etniczne oraz współpracować z państwami członkowskimi, Parlamentem Europejskim, społeczeństwem obywatelskim, środowiskiem akademickim i Komisją w celu wzmocnienia reakcji politycznych w kontekście antyrasizmu;
- sprawiedliwego traktowania przez policję i ochrony – zachęca się państwa członkowskie do tego, aby przy wsparciu agencji UE, takich jak Agencja Praw Podstawowych (FRA) i Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL) zwiększyły wysiłki prowadzące do zapobiegania dyskryminacyjnym postawom organów ścigania oraz aby podnosiły wiarygodność pracy organów ścigania w obszarze przestępstw z nienawiści;
- wzmocnienia działań na szczeblu krajowym – zachęca się państwa członkowskie do przyjęcia do końca 2022 r. krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej. Komisja, współpracując z ekspertami krajowymi, ustali do końca 2021 r. główne zasady opracowywania skutecznych krajowych planów działania, a do końca 2023 r. złoży pierwsze sprawozdanie z postępów;
- większej różnorodności pracowników UE – Komisja podejmie działania mające na celu znaczącą poprawę reprezentatywności personelu Komisji poprzez środki ukierunkowane na rekrutację i selekcję. Wzywa się inne instytucje i organy UE do podjęcia podobnych kroków.

Wśród innych środków wymienionych w planie działania znajduje się: zwiększanie świadomości i aktywne przeciwdziałanie stereotypom rasowym i etnicznym za pośrednictwem mediów, edukacji, kultury i sportu; lepsze gromadzenie danych grupowanych według pochodzenia etnicznego i rasowego. Komisja rozpocznie coroczne wyznaczanie europejskiej stolicy (europejskich stolic) włączenia i różnorodności, zaś wiosną 2021 r. zorganizuje szczyt przeciwko rasizmowi.

Dyskryminacja ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne jest w UE zakazana. Taka dyskryminacja utrzymuje się jednak w naszym społeczeństwie, a ponad połowa Europejczyków uważa, że dyskryminacja jest w ich kraju szeroko rozpowszechniona. Według Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) 45% osób pochodzenia północnoafrykańskiego, 41% Romów i 39% osób pochodzących z Afryki Subsaharyjskiej doświadczyło takiej dyskryminacji. 11% Żydów odczuło dyskryminację na tle swojego ich pochodzenia.

UE wprowadziła ramy prawne, w tym dyrektywę w sprawie równości rasowej oraz decyzję ramową w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii. Niedawne wydarzenia uwypukliły napięcia rasowe i stały się powodem do obaw, że ochrona prawna przed dyskryminacją na tle rasowym, religijnym lub etnicznym nie jest wdrażana w skuteczny sposób.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200918_stop_racism_pl.

9. Bałtyk pod szczególną ochroną

Na konferencji *Our Baltic*, zorganizowanej pod auspicjami Komisji Europejskiej, ministrowie rybołówstwa, rolnictwa i środowiska bałtyckich państw członkowskich po raz pierwszy wspólnie zobowiązali się do wzmoczenia wysiłków na rzecz ograniczenia presji na środowisko Morza Bałtyckiego i chronienia tego akwenu.

Konferencja jest próbą przełożenia ambitnych założeń Europejskiego Zielonego Ładu na konkretne zobowiązania w celu oczyszczenia i przywrócenia naturalnego środowiska Morza Bałtyckiego – jednego z najbardziej zanieczyszczonych akwenów morskich w UE – z korzyścią dla społeczności nadbrzeżnych. Wspólne zobowiązania zostały zapisane w deklaracji ministerialnej, podpisanej przy tej okazji.

Morze Bałtyckie jest poważnie zagrożone takimi problemami jak utrata różnorodności biologicznej i zmiana klimatu oraz specyficznymi lokalnymi presjami, jak eutrofizacja (przeżyźnienie), niezrównoważone rybołówstwo, wysoki poziom zanieczyszczeń i zaśmiecenie, zwłaszcza odpadami z tworzyw sztucznych. Wszystkie te problemy są ze sobą powiązane i tłamszą życie morskie, uszczuplają zasoby oraz zagrażają źródłom utrzymania i zdrowiu ludzi.

Ministrowie zobowiązali się do dalszego zestrojenia swoich strategii i pełnego wdrożenia obszernego zbioru przepisów unijnych w celu ograniczenia presji na środowisko w regionie Morza Bałtyckiego – od wspólnych przepisów w zakresie wody i azotanów po wspólną politykę rolną i wspólną politykę rybołówstwa.

Ponieważ problemy dotyczące Morza Bałtyckiego nie znają granic, ministrowie postanowili także o współpracy z zainteresowanymi krajami spoza UE za pośrednictwem organizacji regionalnych, które zajmują się ochroną środowiska morskiego lub zarządzaniem kwestiami związanymi z rybołówstwem.

Dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej ma na celu zajęcie się wszystkimi tymi problemami w sposób kompleksowy poprzez tak zwane podejście ekosystemowe, w ramach którego państwa członkowskie UE muszą opracować i wdrożyć strategie morskie, które muszą być także spójne regionalnie.

Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku – Komisja Helsińska (HELCOM) również pracuje nad tym we wszystkich państwach nadbrzeżnych Morza Bałtyckiego, a dokumentem przewodnim jest bałtycki plan działań. Jeżeli chodzi o eutrofizację, komisja HELCOM jest również znana z wyznaczenia poszczególnym krajom celów w zakresie

redukcji substancji biogennych, które stanowią regionalne podejście do dzielenia się tym obciążeniem, wyrażonym w tonach azotu i fosforu na każdy kraj.

Pomimo tych wszystkich inicjatyw środowisko Morza Bałtyckiego jest dalekie od osiągnięcia dobrego stanu. Konferencja *Our Baltic* inicjuje szeroko zakrojone starania na rzecz naprawy tej sytuacji poprzez poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań problemów, które są wspólne dla nadbałtyckich państw członkowskich i społeczności nadbrzeżnych.

10. Polskie lotniska dostaną wsparcie

Zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa Komisja Europejska zatwierdziła polski program pomocy o wartości 142 mln złotych (około 32 mln euro), który ma zrekompensować portom lotniczym straty poniesione w związku z pandemią koronawirusa. Aby ograniczyć rozprzestrzenianie się koronawirusa, 15 marca 2020 r. Polska zakazała wszelkich międzynarodowych i krajowych lotniczych usług pasażerskich na polskich lotniskach. Ograniczenia lotów były stopniowo znoszone od 1 czerwca 2020 r., ale niektóre ostrzeżenia dotyczące podróży, zakazy podróżowania i środki ograniczające obowiązywały do końca czerwca 2020 r. Spowodowało to znaczne straty operacyjne dla operatorów polskich portów lotniczych.

W ramach programu polskie władze będą mogły zrekompensować portom lotniczym straty w dochodach poniesione w okresie od 15 marca do 30 czerwca 2020 r. w wyniku wdrożonych przez Polskę środków ograniczających dotyczących międzynarodowych i krajowych lotniczych przewozów pasażerskich. Wsparcie będzie miało formę dotacji bezpośrednich.

Program obejmuje mechanizm wycofania, w ramach którego wszelkie ewentualne wsparcie publiczne otrzymane przez beneficjentów, które przewyższa rzeczywiste straty, będzie musiało zostać zwrócone państwu polskiemu. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że pomoc państwa będzie wyższa, niż wysokość strat.

Komisja ustaliła, że zgłoszony przez Polskę program zapewni rekompensatę za straty, które są bezpośrednio związane z pandemią koronawirusa. Uznała również, że środek jest proporcjonalny, ponieważ odszkodowanie nie wykracza poza to, co jest konieczne do zrekompensowania strat. Na tej podstawie Komisja stwierdziła, że pomoc jest zgodna z unijnymi zasadami pomocy państwa.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/news/200929_airports_pl.

II. Z BIURA W BRUKSELI

1. Bieżące prace Biura

W bieżącym okresie sprawozdawczym (24 września – 21 października), dyrektor Biura Regionalnego w Brukseli uczestniczyła w szeregu spotkań, w tym nt. przygotowań do nadchodzących wydarzeń informacyjno-promocyjnych organizowanych zarówno przez Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jak i Dom Polski Wschodniej.

Do końca roku, we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie planowane jest zorganizowanie następujących wydarzeń online:

- Dialog obywatelski (z DWM) – trwają prace nad tematem wydarzenia;
- Wspólna Polityka Rolna po 2020 r. (z DROWiR i DPW) – 13 listopada;
- Forum Ekologiczne (z DOŚ) – 19 listopada;
- Pokaz filmu „Wyzwanie” – 8 grudnia;
- Wigilia Domu Polski Wschodniej – przekazanie koordynacji Województwu Lubelskiemu – 9 grudnia.

Do wszystkich szpitali z województwa na bieżąco były też wysyłane informacje dot. Covid-19 ogłaszane przez Dyрекcję Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności.

2. Europejskie Dni Badań i Innowacji

W dniach 22-24 września odbyła się kolejna edycja Europejskich Dni Badań i Innowacji. Jest to coroczne, sztandarowe wydarzenie Komisji Europejskiej dotyczące badań i innowacji, gromadzące decydentów, badaczy, przedsiębiorców i opinię publiczną w celu debaty i kształtowania przyszłości badań i innowacji w Europie i poza nią. W tym roku było to wydarzenie w pełni wirtualne, obejmujące konferencję polityczną i program Science is Wonderful! – wystawa online.

Poniżej informacje z wydarzeń, w których udział wzięło biuro Warmii i Mazur.

• Europejski Zielony Ład i Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Johan Rockström, Dyrektor Poczdamskiego Instytutu Badań nad Wpływem Klimatu (PIK), członek rady misji „Europa odporna na klimat” powiedział:

- *Znajdujemy się obecnie w decydującym momencie, w którym należy zacząć przekształcać świat w kierunku nieodwracalnie odpornej, globalnej gospodarki do połowy obecnego stulecia. Należy przyjąć, że Europa stanowi obecnie wiodącą*

siłę, zajmującą się zrównoważonym rozwojem klimatu w największym regionie gospodarczym świata. Istnieje potrzeba realnego inwestowania w nową rewolucję przemysłową, dyktowaną przez cele służące budowie stabilnych i odpornych systemów, nie tylko w Europie ale i na świecie, jeśli chcemy ograniczyć emisję gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 roku oraz osiągnąć neutralność klimatyczną do połowy obecnego stulecia.

- Dysponujemy dowodami naukowymi, które pokazują, że przez ostatnie 150 lat wyemitowaliśmy do atmosfery około 600 miliardów ton węgla. 300 miliardów ton emisji przyczyniło się do nieodwracalnego ocieplenia klimatu o około 1.2°C, powodując katastrofalne, obecnie już odczuwalne skutki. Pozostałe 300 miliardów ton emisji zostało wchłonięte przez użytki zielone, lasy, mokradła, oceany, wpływające bezpośrednio na nasz rozwój gospodarczy. Zachowanie tzw. nieodwracalnych ekosystemów jest kluczowe dla powstrzymania procesu uwalniania do atmosfery węgla w ilości zbliżonej, jak w ostatnich 150 latach.
- Kluczowym staje się zrozumienie, że odporna Europa jest konieczna nie tylko ze względu na szukanie sposobów radzenia sobie z rosnącą częstotliwością trzęsień ziemi, fal upałów, susz, czy wzorców chorób, ale również szukania rozwiązań dla zachowania oraz umiejętnego zarządzania biosferą w skali globalnej.
- Europa przechodzi obecnie kryzys zdrowotny, klimatyczny oraz kryzys naturalnych ekosystemów. Kryzysy są ze sobą powiązane. Jeden, załamany skutek zmian klimatycznych ekosystem, będzie zawsze wpływał na funkcjonowanie wszystkich obywateli, niezależnie od miejsca ich zamieszkania.
- Zauważalna jest tendencja w kierunku stworzenia interdyscyplinarnej, globalnej nauki w obszarze zrównoważonego rozwoju, łączącej badania nad różnorodnością biologiczną, klimat oraz czynnik ludzki, powiązany ściśle z naszym funkcjonowaniem – ich wielowymiarowy charakter łączy się we wspólny punkt, jakim jest zdrowie.
- Należy dostrzegać rolę ścieżki badawczej, łączącej monitorowanie, diagnostykę oraz innowacje w zakresie trwałych rozwiązań na rzecz zdrowia, np. prewencji infekcji dolnych dróg oddechowych, których liczba stale wzrasta. Odporne płuca wymagają czystego powietrza, którego nie będziemy w stanie dostarczyć bez dekarbonizacji atmosfery, więc takie rozwiązania można osiągnąć poprzez łączenie podstaw w zakresie jakości powietrza, naturalnych ekosystemów oraz dekarbonizacji systemów energetycznych.

Yousef Yousef, członek Rady Doradczej EIC, właściciel firmy LG Sonic:

- Innowacje są kluczem do osiągnięcia celów zapisanych w Europejskim Zielonym Ładzie.
- Statystycznie 8 na 10 innowacji nigdy nie trafi na rynek, należy więc podejmować działania na rzecz wspierania innowatorów, a tym samym zwiększania szans na rzeczywisty wpływ nowych rozwiązań na przyszłą transformację.
- Europejska Rada ds. Innowacji wspiera inteligentnych innowatorów finansowo, łącząc ich jednocześnie z interesariuszami skłonnyimi inwestować w ich pomysły. W ramach ostatniego zaproszenia do składania wniosków w obszarze Europejskiego Zielonego Ładu wsparła 64 start-upy kwotą 300 mln €.

- 500 pozostałych innowatorów zostało nagrodzonych certyfikatem „Seal of Excellence”, który ma w znacznym stopniu wspomóc przedsiębiorców w znalezieniu źródła finansowania innowacji.

Dan Nica, Rumuński Eurodeputowany, sprawozdawca Programu „Horyzont Europa”:

- Przechodzenie w kierunku zielonej transformacji nie jest procesem, który dotyczy w równym stopniu i w jednakowy sposób wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, szczególnie w okresie zmagania się ze społeczno-ekonomicznymi konsekwencjami pandemii wirusa COVID-19.
- Niektóre państwa członkowskie nadal w dużym stopniu polegają na produkcji opartej na węglu.
- Transformacja branż o dużej intensywności produkcji (przemysł stalowy, aluminiowy, chemiczny) wymaga nowych i jednocześnie sprawdzonych technologii, u podstaw których może zostać wykorzystany wodór – źródło wydajnej, zdatnej do magazynowania energii produkowanej po konkurencyjnych cenach.
- Wodór może stanowić efektywne, alternatywne źródło energii docelowo zdatnej do przekształcania poszczególnych branż, które obecnie stanowią obciążenie dla naturalnych ekosystemów (np. branża transportu ciężkich ładunków, branża hutnicza).
- Dla osiągnięcia obecnie stawianych celów w tym zakresie powołano Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ogniw Paliwowych i Wodoru (Partnerstwo Publiczno-Prywatne) wspierające badania, rozwój technologiczny i działania w zakresie technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych w Europie. Jego celem jest przyspieszenie wdrożenia systemu energii węglowo-czystej.

Synergie: Nowe możliwości na horyzoncie.

Sesja koncentrowała się wokół Załącznika IV (*Annex IV*) do rozporządzeń programu „Horyzont Europa”, demonstrując znaczenie synergii pomiędzy Horyzontem Europa, a innymi politykami i programami wdrażanymi na poziomie Unii Europejskiej.

Prezentowane przez zaproszonych prelegentów przykłady przybliżyły zainteresowanym stronom bieżące wysiłki na rzecz realizowania synergii, jako nieodłącznych elementów przyszłych polityk UE.

Sabine Klok – Lider zespołu ds. Europejskiej Polityki Innowacji, Ministerstwo Gospodarki i Klimatu, Holandia: *Rząd holenderski skumulował w ramach jednego ministerstwa wszystkie aspekty związane z szeroko rozumianą polityką innowacji. W 2011 roku wyodrębniono 9 tzw. Głównych Sektorów Zorientowanych na Misje oraz Politykę Innowacji (Mission-Driven Top Sectors and Innovation Policy), skupiających się między innymi wokół rolnictwa, żywności, zdrowia, przemysłu chemicznego czy logistyki. Sektorom przyporządkowano zespoły, które były odpowiedzialne za stworzenie programów, określających szanse gospodarcze każdego z nich, zawierając następnie w tych programach strategię dotyczące wiedzy i innowacji. W kwietniu 2019 roku, podobnie jak ma to miejsce w programie Horyzont Europa, do najważniejszych sektorów dodano również misje. Sformułowano ich 25, w celu sprostania wyzwaniom społeczno-ekonomicznym. Misje skupione są na poprawie jakości życia i zdrowia, zapewnieniu wystarczającej ilości czystej wody, dostępnej dla wszystkich bezpiecznej żywności, wydajnej i taniej energii, czy ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Innowacje mają docelowo sprostać narastającym*

wyzwaniom społecznym, a pomoc w osiągnięciu celu mają kluczowe technologie – kwantowe, nano, cyfrowe, czy foniczne. Strategia innowacji na lata 2020-2023, wpisująca się także w założenia Horyzontu Europa, została dotychczas uzgodniona przez rząd z ponad 30 partnerami. Oprócz już istniejącej polityki innowacji prowadzone są prace nad strategią wzmocnienia europejskiego systemu badań i innowacji, i choć Niderlandy otrzymują stosunkowo niewielką pulę z funduszy strukturalnych, inwestycje nadal wspierane są z pomocą EFRR, a rząd kieruje dotacje w najważniejsze sektory. Jednym z przykładów jest tzw. hydrogen booster zlokalizowany w Północnej Holandii, dofinansowany z funduszu EFRR i jednocześnie stanowiący część centrum wodorowego (hydrogen hub) sfinansowanego w ramach Programu Horyzont 2020. Ekologiczny wodór wytwarzany z odnawialnych źródeł (energia wiatrowa, słoneczna) znacznie przyczyni się do realizacji celów dekarbonizacji, zawartych w Europejskim Zielonym Ładzie zastępując obecne metody jego pozyskiwania z gazu ziemnego.

Profesor Gernot Marx – Kierownik Oddziału Intensywnej Terapii Szpitala Uniwersyteckiego RWTH Akwizgranie, Niemcy. Innowacyjne zamówienia publiczne: Centrum Telemedycyny Szpitala Uniwersyteckiego RWTH w Akwizgranie jest jedną z wiodących cyfrowych instytucji opieki zdrowotnej, zajmujących się intensywną terapią oraz infekcjami. Wykorzystanie regionalnych funduszy, środków krajowych oraz europejskich na badania umożliwiło tworzenie synergii, przyspieszyło powstanie i rozwój nowych technologii i form organizacji, stwarzając nowe obszary klinicznych zastosowań. Cyfryzacja wspomaga proces dostarczania innowacji bezpośrednio do najbardziej potrzebujących pacjentów, pozostających pod opieką Oddziału Intensywnej Terapii. Centrum telemedycyny od momentu powstania w 2012 roku opiera swoją działalność na rozwojowym obszarze cyfryzacji, łącząc dostępne zasoby w regionalne centrum wiedzy medycznej i technologicznej. Pilotażowy projekt Telematics, sfinansowany ze środków EFRR oraz krajowych, do którego przystąpił szpital uniwersytecki dowiódł, że telemedycyna ma uzasadnioną przyszłość na OIT, nie tylko w Niemczech, ale całej Europie. W ramach dążenia do rozwoju i inwestowania w innowacyjne technologie Oddział Intensywnej Terapii Szpitala Uniwersyteckiego w Akwizgranie wdrożył nowy projekt, którego efekt to nowoczesny kokpit, który umożliwi przenoszenie wszystkich cyfrowych informacji z dokumentacji medycznej oraz monitorów pacjentów, wyposażony w system automatycznych, wczesnych alarmów oraz kumulujący duże zbiory danych dla zapewnienia wydajniejszej opieki. Realizacja i wdrożenie nowoczesnego rozwiązania jest możliwa dzięki unijnym projektom THALEA oraz THALEA II, skoncentrowanych na zamówieniach publicznych dla innowacji w opiece zdrowotnej na oddziałach intensywnej terapii. Zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania docelowo skrócą drogę na rynek, umożliwiając efektywne reagowanie na jego bieżące zapotrzebowania, związane z wyzwaniami starzejących się społeczeństw, a tym samym siły roboczej. Szpital zamierza zwiększać skalę zastosowania nowego rozwiązania o walkę ze skutkami pandemii COVID-19, wykorzystując je na poziomie 8 cyfrowych centrów intensywnej terapii zlokalizowanych na terenie Unii Europejskiej.

Philippe Mengal – Dyrektor Wykonawczy, Bio-Based Industries Joint Undertaking, Belgia: Tworzenie synergii ma kluczowe znaczenie na różnych poziomach. Bio-Based Industries Joint Undertaking (BBI JU) to wspólne przedsięwzięcie w ramach Partnerstwa

Publiczno-Prywatnego (PPP) pomiędzy Komisją Europejską, a Konsorcjum Bio-Based Industries. Partnerstwo Publiczno-Prywatne o wartości 3,7 mld € na rzecz przemysłu opartego na surowcach pochodzenia biologicznego, zapewnia finansowanie projektów sektora bioprzemysłu w okresie programowania 2014-2020. Partnerzy założyciele wnoszą wspólny kapitał do przedsięwzięcia: 975 mln € pochodzących z programu Horyzont 2020 oraz 2,7 mld € pochodzących z sektora prywatnego, reprezentowanego przez konsorcjum na rzecz przemysłu biologicznego. W ramach wspólnego przedsięwzięcia wdrożono strategiczny program innowacji, zatwierdzony przez Komisję Europejską, a charakter inicjatywy sprawia, że synergia z regionami branżowymi oraz innymi źródłami finansowania stał się niezbędny. Przedsięwzięcie opiera się na synergii także ze względu na różnorodność zaangażowanych interesariuszy.

Bio-Based Industry Joint Undertaking angażuje się między innymi w synergie z Partnerstwem Publiczno-Prywatnym *SPIRE*, zrzeszającym m.in. sektory chemiczny, ceramiczny, inżynierski, sektor minerałów, cementu, rud i metali nieżelaznych. Synergie i komplementarność rozwijają się od samego początku realizacji programu w 2015 roku.

Powołana grupa robocza wypracowała wspólne podejście na trzech poziomach:

- strategicznym (włączenie komplementarności i synergii do odpowiednich programów prac badawczych, także zaproszeń do składania wniosków),
- implementacji (następuje łączenie powiązanych projektów finansowanych w odrębnym trybie),
- komunikacji i tworzenia sieci (wsparcie współpracy i tworzenia sieci kontaktów między inicjatywami dla maksymalizacji wpływu i końcowych korzyści).

Drugi przykład synergii, na bardziej strategicznym poziomie dotyczy sposobu, w jaki opracowano plan w kierunku ustanowienia gospodarki o obiegu zamkniętym do 2050 roku oraz bardziej zrównoważonych społeczeństw, gdzie partner prywatny BBI JU nie tylko zaangażował w ten proces wspólną grupę roboczą w ramach *SPIRE*, ale również 15 zewnętrznych organizacji.

Synergie z różnymi źródłami finansowania:

Pilotażowa inicjatywa *BBI JU Synergy Label* uruchomiona w 2019 roku uznaje doskonałość propozycji działań innowacyjnych, przedstawianych w ramach zaproszenia do składania wniosków w programie Horyzont2020, które spełniają wymogi, ale nie otrzymały dofinansowania ze względu na ograniczenia budżetowe. *BBI JU Synergy Label* ma wspomagać konsorcja w efektywnym poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania, zapewnianych przez organizacje finansujące UE, państwa członkowskie i regiony UE. Dla zapewnienia finansowania możliwie jak największej ilości wniosków, BBI JU podpisało z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju tzw. Protokół Ustaleń (*Memorandum of Understanding*), w celu maksymalizacji możliwości podjęcia inwestycji w sektorze biogospodarki.

Protokół ma obowiązywać w obrębie gospodarek, w których obie organizacje mają mandat do działania.

- **Uproszczenia w implementacji Wieloletnich Ram Finansowych: Rola programu Horyzont Europa.**

Uproszczenia w implementacji przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych są kluczowe dla wywarcia właściwego wpływu politycznego, jakiego oczekujemy od programów finansowania Unii Europejskiej, dlatego należy je wdrażać w możliwie najprostszym i przejrzystym sposobie. Uproszczenia będą stanowić przekrojowy priorytet wdrażania następnego wieloletniego budżetu unijnego oraz kluczową zasadę programu „Horyzont Europa”. Prostszym dostępem do finansowania zmniejszy się obciążenia administracyjne wnioskodawców, w szczególności nowych beneficjentów i małych podmiotów. Komisja Europejska opracowała strategię wdrażania programu „Horyzont Europa”, która analizuje obszary, w jakich należy wdrożyć uproszczenia dla umożliwienia tworzenia synergii.

Komisja Europejska podjęła działania na rzecz dalszego upraszczania nowego programu Horyzont Europa, przy wsparciu wszystkich odpowiednich interesariuszy, niemniej jednak, na podstawie doświadczeń zebranych w Horyzoncie 2020, wyniki audytów, złożoność i niejasność zasad stanowią nadal źródło poważnych błędów w raportowaniu kosztów, w szczególności osobowych, związanych z podwykonawstwem oraz innych kosztów bezpośrednich.

W drodze konsultacji z państwami członkowskimi oraz zainteresowanymi stronami, strategię programu Horyzont Europa podzielono na 4 główne cele:

- Maksymalizacja wpływu (zwiększenie i koncentracja wpływu europejskich wydatków na badania i rozwój);
- Przewidywanie synergii z innymi programami finansowanymi z budżetu Unii Europejskiej;
- Szeroki dostęp, w drodze transformacji cyfrowej, do właściwych narzędzi komunikacyjnych oraz elektronicznych platform dla zapewnienia, że program będzie wdrażany nie tylko przez kanały informacyjne, ale również przede wszystkim przez nowoczesne technologie;
- Zapewnienie większej przejrzystości i dalszego upraszczania w przeciągu całego cyklu życia projektu od momentu złożenia wniosku, poprzez ocenę, do sprawozdawczości z audytów.

Wilfried Kraus, Zastępca Dyrektora Generalnego Dyrekcji 22 „Europejska Współpraca w Edukacji i Badaniach”, Niemieckie Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań, Niemcy:

- *Decyzje polityczne mają wpływ na ocenę ważności i efektywności programów finansowania badań. Powinny zmierzać do upraszczania i redukcji kosztów procedur, szczególnie w odniesieniu do środowiska naukowego i otoczenia biznesu, tymczasem widoczne są ich negatywne skutki, powodujące w konsekwencji unikanie łączenia różnorodnych programów finansowania, wymagających większej złożoności. Właściwy model współpracy wymaga więc znaczących reform, które umożliwią beneficjentom zawieranie umów o dotacje na poziomie wszystkich programów finansowania unijnego.*
- *Wkład różnorodnych programów unijnych we wdrażanie politycznych priorytetów w okresie następnego siedmiu lat można oprzeć na już istniejących programach*

(np. LIFE) oraz instrumentach (np. Connecting Europe Facility), które mogłyby zostać dostosowane do programu finansowania badań oraz łączone z funduszami strukturalnymi.

- *Osiągnięcie celów wymaga zainteresowania wszystkich stron, nie tylko środowisk naukowych i biznesowych, ale przede wszystkim politycznych oraz właściwie ukierunkowanej komunikacji na wszystkich szczeblach. Program Horyzont Europa pokazuje, że można łączyć doskonale, odnoszące sukcesy instrumenty, takie jak Maria Skłodowska-Curie Actions (MSCA), EIC, ERC, partnerstwa, misje.*
- *Należy utrzymać dążenie do stabilizacji zasad, co odciąży beneficjentów od konieczności stosowania wielu nowych wymogów i mogłoby opierać się na już zebranych przez nich doświadczeniach i umiejętnościach w poprzednich okresach programowania.*

Olivier Waelbroeck – Dyrektor Centralnej Służby Finansowej w Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, Komisja Europejska:

- *Uproszczenia wprowadzone w ramach programu Horyzont Europa w dużym stopniu będą oparte na doświadczeniach zebranych w trakcie trwania programu Horyzont 2020. Beneficjenci będą korzystać z doświadczeń z poprzedniego programu w obszarze kosztów uproszczonych, do dyspozycji pozostaną także znane im już narzędzia, podobne szablony, czy niezmienny portal dedykowany programowi.*
- *W 2018 roku wprowadzono do stosowania proste kwoty ryczałtowe, zredukowano ryzyko występowania błędów poprzez zmniejszenie obciążenia administracyjnego beneficjentów, podjęto działania na rzecz bardziej spójnych programów wydatkowania w okresie nowych WRF, poprzez zastosowanie wobec nich jednolitego szablonu, co w konsekwencji powinno ułatwić łączenie funduszy.*
- *Komisja Europejska proponuje przejście w kierunku nowej „korporacyjnej umowy o udzielenie dotacji”, spełniającej potrzeby różnorodnych programów unijnych, przy zachowaniu poszanowania szczególnych wymogów nowego programu ramowego, skoncentrowanego na badaniach i innowacjach z uwzględnieniem specyficznych potrzeb politycznych.*
- *Komisja Europejska zamierza podtrzymać do stosowania umowy grantowe opatrzone komentarzami (Annotated Grant Agreement), które pomogą wnioskodawcom ubiegać się o dofinansowanie poprzez stosowanie nowych oraz już znanych z wcześniejszego programu narzędzi.*
- *Wzory wniosków o dofinansowanie będą podlegać dalszym uproszczeniom oraz skróceniu maksymalnej długości, m.in. poprzez zmniejszenie liczby powtarzających się informacji oraz towarzyszących formularzy administracyjnych.*

Antonino Rotolo, profesor filozofii prawa, prorektor ds. Badań na Uniwersytecie Bolońskim, Włochy:

- *Uproszczenia w implementacji stanowią bardzo ważny aspekt dla środowisk uniwersyteckich, a obecne przeszkody często zniechęcają naukowców do występowania o unijne wsparcie ze względu na swoją złożoność oraz realny wskaźnik sukcesu.*

- *Duże znaczenie dla środowiska uniwersyteckiego miał proces współtworzenia programu Horyzont 2020, który zaangażował wielu interesariuszy i tą praktykę należałoby podtrzymywać.*
- *Uproszczenia wpływają na redukcję kosztów transakcji, maksymalizują faktyczny wpływ całego finansowania w obszarze badań i innowacji.*
- *Należy umożliwić i przeprowadzić standaryzację różnych instrumentów finansowych, wspierających badania.*
- *Harmonizacja przepisów powinna doprowadzić do stworzenia jednolitych zasad, które będą jednakowo skierowane zarówno do beneficjentów oraz instytucji badawczych sektora prywatnego, jak i publicznego.*
- **Korporacyjny Wzór Umowy o Udzielenie Dotacji w Programie Horyzont Europa – katalizator uproszczenia i synergii z innymi programami.**

Uproszczenie i wzmocnienie synergii to główna zasada przewodnia strategii wdrażania programu Horyzont Europa. W tym obszarze program będzie korzystał z nowego Korporacyjnego Wzoru Umowy o Udzielenie Dotacji, co pozwoli na harmonizację programów unijnych, a tym samym umożliwi synergię między programami.

Reinhard Schulte, Kierownik Wydziału – Wspólne Centrum Wdrażania, Dyrekcja Generalna ds. Badań i Innowacji, Komisja Europejska:

- *Nowy, Korporacyjny Wzór Umowy o Udzielenie Dotacji (Corporate Model Grant Agreement) został opracowany na wzór umowy o dofinansowanie, obowiązującej w ramach Programu Horyzont 2020 i posłużył do zaprojektowania wzoru umowy o dofinansowanie dla innych programów.*
- *Nowy model umowy zharmonizuje dotychczasowe modele umowne oraz wytyczne dla wszystkich programów, następujących po 2020 roku.*
- *Będzie oparty na standaryzacji aktów podstawowych po 2020 roku.*
- *Przyczyni się do standaryzacji terminologii we wszystkich programach.*
- *Zapewni jednolitą i spójną interpretację przepisów.*
- *Ułatwi synergie między programami oraz umożliwi łączenie projektów finansowanych w ramach różnych systemów.*
- *Korporacyjny model umowy zachowa główne elementy obowiązujące już w ramach H2020, zgodnie z zachowaniem polityki ciągłości.*
- *Umowa kwalifikowana jest jako korporacyjna, ponieważ nie jest przeznaczona do jednego, konkretnego europejskiego programu grantowego.*
- *Zmiany dotyczą kosztów osobowych – Korporacyjny Wzór Umowy o Dofinansowanie zmienia wynagrodzenie ze stawki godzinowej na stawkę dzienną*
- *Ułatwieniu mają ulec praktyki księgowania kosztów beneficjentów.*
- *Zasady wynagrodzeń projektowych w programie Horyzont Europa ulegną uproszczeniu w porównaniu do obowiązujących w programie Horyzont 2020, co ma ułatwić krajom członkowskim i innym podmiotom uczestniczącym korzystanie z finansowania projektowego.*
- *Wprowadzone zostaną zmiany w obszarze prawa własności intelektualnej – jeśli podmiot nie będzie eksploatował projektu w przeciągu roku od jego zakończenia,*

zostanie zobowiązany do użycia tzw. Horizon Results Platform, służącej do dzielenia się wynikami badań finansowanymi przez Unię Europejską.

Erik Hansalek, Kierownik Działu Badań i Innowacji w UE, Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań, Niemcy:

- *Synergie muszą być oparte na kompatybilności zróżnicowanych programów, które zwykle różnią się od siebie z istotnych powodów.*
- *Należy pracować na poprawę koordynacji przy opracowywaniu zasad kwalifikowalności oraz modeli kosztów w odniesieniu do różnych przepisów.*
- *Należy wdrażać działania umożliwiające skuteczne synchronizowanie czasu podejmowania decyzji o finansowaniu w ramach programu Horyzont Europa oraz programów objętych zarządzaniem dzielonym, w którym Komisja Europejska powierza państwom członkowskim wdrażanie programów na szczeblu krajowym. Kraje członkowskie przydzielają fundusze odbiorcom ostatecznym, ponosząc jednocześnie odpowiedzialność za ustanowienie systemu zarządzania i kontroli, zgodnego z wymogami prawa, który pozwoli na sprawne wykrywanie i korygowanie nieprawidłowości.*

Victoria Gil Casado, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu, Komisja Europejska:

- *Uproszczono i ujednolicono zasady kwalifikowalności kosztów.*
- *Zharmonizowano zasady horyzontalne, takie jak np. koszty osobowe.*
- *Uruchomiony zostanie system elektronicznego zarządzania umową o dotację.*
- *Elastyczność nowego modelu umowy pozwala dostosować go do specyfiki różnych programów finansujących, uwzględniając także specyfiki każdego z sektorów gospodarki oraz programy wydatków.*
- *Dostosowano korporacyjne podejście do kosztów uproszczonych.*

3. Seminarium w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast

20 października odbyło się seminarium współorganizowane przez Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast pt. „W jaki sposób regiony i miasta mogą wdrażać Zielony Ład”. Prelegentami byli: Grzegorz Radziejewski – analityk, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu Komisji Europejskiej, Louise Coffineau – doradca ds. środowiska i klimatu z sieci Eurocities, Mari Roald Bern – koordynator ds. klimatu Rada Regionu Trondelag, Norwegia oraz Nicolas Joyau – zastępca burmistrza ds. zrównoważonego rozwoju miasta Caen, Normandia, Francja. Grzegorz Radziejewski w swojej wypowiedzi podkreślił, że Zielony Ład jest z jednej strony wyzwaniem zarówno dla nas, jak i dla przyszłych pokoleń, z drugiej natomiast należy traktować tę politykę jako okazję. Celem tej transformacji jest „niepozostawienie nikogo z tyłu”. Wszystkie działania unijne będą miały swój wkład w Zielony Ład.

Louise Coffineau z sieci Eurocities podkreśliła, że 12 miast zobowiązało się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2040 r. Wiele miast już rozwija i wdraża

rozwiązania, których celem jest uczynienie z nich czystszeo i lepszego miejsca do życia. Celem do osiągnięcia tego efektu jest planowanie urbanistyczne mające na celu adaptację do zmian klimatycznych. Jako dobre przykłady prelegentka podała miasta: Utrecht (zielone dachy na przystankach autobusowych), Paryż (oczyszczenie Sekwany m.in. przy użyciu gromadzonej deszczówki) oraz Porto (130 zielonych dachów na budynkach, które stworzą dodatkową zieloną przestrzeń w mieście).

Marie Bern przedstawiła główne założenia Regionalnej Strategii Transformacji do 2030 r., która została w ubiegłym tygodniu przyjęta przez Radę regionu. Jej celem m.in. jest ograniczenie emisji gazów czy też redukcja śladu węglowego. Zawarte w niej są zalecenia dot. produkcji żywności, korzystanie z produkcji lokalnej, budynki, transport, redukcja zużycia plastiku. Gminy teraz już pracują nad lokalnymi planami działań. Ciekawym aspektem podczas opracowywania tego dokumentu było zaangażowanie młodzieży, która brała aktywny udział w warsztatach.

WYDARZENIA W DOMU POLSKI WSCHODNIEJ

1. Kawa z ekspertem

30 września w Biurze Regionalnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli odbyło się kolejne spotkanie online z cyklu Kawa z ekspertem pt. „Aktualny stan negocjacji budżetowych”, z udziałem Grzegorza Radziejewskiego – analityka Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu Komisji Europejskiej.

21 lipca 2020 roku szefowie państw członkowskich UE porozumieli się w zakresie Wieloletnich Ram Finansowych oraz instrumentu naprawczego NextGenerationEU. Ustalenia są przedmiotem dalszych negocjacji z Parlamentem Europejskim.

Obecnie to największy pakiet, który kiedykolwiek został sfinansowany z unijnego budżetu, w wysokości 1,8 bln € (1 824,3 mld €). 30% uzgodnionego budżetu zostanie przeznaczony na walkę ze zmianami klimatycznymi, ponad 45% będzie wspierać nowoczesne polityki. Wieloletnie Ramy Finansowe kształtują się na poziomie 1 074,3 mld €. Pomoc finansowa w ramach NextGenerationEU wyniesie 750 mld €, które mają zostać zakontraktowane na przestrzeni następnych 3 lat (2021-2023), z przeznaczeniem na bezzwłoczną reaktywację gospodarek krajów unijnych. Źródłem finansowania instrumentu NextGenerationEU będą gwarantowane przez budżety państw członkowskich pożyczki, które Komisja Europejska będzie miała prawo zaciągać bezpośrednio na rynku. Instrument ten określa środki naprawcze oraz przeznacza pożyczone środki na różne programy. Komisja Europejska będzie emitować obligacje na rynkach w imieniu UE, a wpływy przeznaczać na nowe instrumenty WRF lub dopłaty do odnowionych programów WRF w formie dotacji/gwarancji budżetowych. Państwa członkowskie będą mogły zapożyczać wpływy w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Odporności (*Recovery and Resilience Facility*), aby móc finansować plany reform zgodnie z celami określonymi w ramach Europejskiego Semestru, w tym Zieloną i Cyfrową Transformacją, planami w zakresie energii i klimatu oraz planami Sprawiedliwej Transformacji.

W jaki sposób pożyczka ma zostać spłacona? Aby pomóc państwom członkowskim w spłacie pożyczki, a jednocześnie umożliwić UE inwestowanie w przyszłości, od 2021 roku zostaną wprowadzone nowe środki własne, które będą dodatkowo zasilać budżet unijny. Począwszy od 1 stycznia 2021 roku miałyby obowiązywać kontrybucja, oparta na niepoddanych recyklingowi odpadach z tworzyw sztucznych, o stawce poboru 0,80 €/kg (stawka ma być stosowana z mechanizmem korekty dla uniknięcia nieproporcjonalnego wpływu na mniej zamożne państwa członkowskie). W pierwszej połowie 2021 roku Komisja planuje zaproponować kolejne dwa rozwiązania, które miałyby zostać zaadaptowane najpóźniej do roku 2023 – *Carbon border adjustment mechanism* (mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ – opłata obowiązująca w

przypadku importu dóbr do UE z państw trzecich. Większa emisja CO₂ przy produkcji miałyby powodować zwiększenie opłat przy wejściu na rynek wspólnotowy) oraz opłaty powiązane z cyfryzacją. Obecnie trwają również prace nad pozyskaniem środków własnych opartych na systemie handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), rozszerzone o lotnictwo i transport morski. Zebrane środki mają być zwrócone najpóźniej do 2058 roku.

Zanim środki finansowe zostaną przydzielone państwom członkowskim:

- należy oczekiwać na przyjęcie odpowiednich aktów prawnych, przyjętych zgodnie z odpowiednimi procedurami ustawodawczymi;
- należy mieć na uwadze trwające dyskusje pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą oraz Komisją Europejską na temat kwestii związanych z nowymi środkami własnymi, dopłatami do niektórych programów wydatków, zarządzaniem instrumentem NextGenerationEU oraz nad kwestiami horyzontalnymi (z uwzględnieniem kwestii zmian klimatycznych, różnorodności biologicznej, elastyczności, praworządności oraz aspektu płci);
- w przypadku decyzji dotyczących środków własnych, które umożliwiłyby Komisji Europejskiej zaciąganie pożyczek, wymagana będzie ratyfikacja przez wszystkie państwa członkowskie zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi, po przyjęciu przez Radę.

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2021-2027 wspierane przez instrument NextGenerationEU (NGEU) (stan wg. ustaleń podjętych 21 lipca br.). Kwoty podane w mld €:

- Jednolity Rynek, Innowacje i Technologie Cyfrowe – 143,4 (WRF – 132,8; NGEU – 10,6) w tym:
 - Horyzont Europa – 80,9 (WRF – 75,9; NGEU – 5,0); Fundusz InvestEU – 8,4 (WRF – 2,8; NGEU – 5,6).
 - Spójność i Wartości – 1 099,7 (WRF – 377,8; NGEU – 721,9) w tym:
 - ❖ Polityka Spójności – 377,7 (WRF – 330,2; NGEU – 47,5).
 - Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (łącznie z PT) – 673,3 (WRF – 0,8; NGEU – 672,5)
 - ❖ w tym pożyczki – (WRF – -; NGEU – 360,0)
 - ❖ w tym granty – (WRF – -; NGEU 312,5).
 - Mechanizm Ochrony Ludności rescEU – 3,0 (WRF – 1,1; NGEU – 1,9).
 - Program Zdrowotny EU4Health – 1,7 (WRF – 1,7; NGEU – -)
 - Zasoby Naturalne i Środowisko – 373,9 w tym:
 - ❖ Wspólna Polityka Rolna – 343,9 (WRF – 336,4; NGEU – 7,5);
 - ❖ II Filar (Rozwój Obszarów Wiejskich) – 85,4 (WRF – 77,9; NGEU – 7,5).
 - Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji – 17,5 (WRF – 7,5; NGEU – 10,0).
 - Migracja i Zarządzanie Granicami – 22,7 (WRF – 22,7; NGEU – -).
 - Sąsiedztwo i Świat – 98,4 (WRF – 98,4; NGEU – -).
 - Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony – 13,2 (WRF – 13,2; NGEU – -).
 - Europejska Administracja Publiczna – 73,1 – (WRF – 73,1; NGEU – -).

III. ZAPROSZENIA, PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA

1. European Youth Event 2021

Po przesunięciu EYE 2020 z powodu pandemii koronawirusa, Parlament Europejski ogłosił nowy termin tego wydarzenia. EYE 2021 odbędzie się 28-29 maja 2021 r.

Co dwa lata Europejskie Spotkanie Młodzieży (EYE) gromadzi w Parlamencie Europejskim w Strasburgu tysiące młodych ludzi w wieku od 16 do 30 lat z całej Unii Europejskiej.

Jest to doskonała okazja dla młodzieży do spotkania się, zainspirowania się i wymiany poglądów z ekspertami, aktywistami, wpływowymi osobami i decydentami w samym sercu europejskiej demokracji.

Więcej na: <https://www.eurodesk.pl/aktywnosc/european-youth-event-2021>.

2. Łotwa czeka na wolontariuszy

Nie możesz doczekać się nowej przygody? Zobacz propozycję Europejskiego Korpusu Solidarności!

Można zaangażować się w jeden z 6 projektów: m.in. w liceum lub centrum młodzieżowym. Wolontariat odbywa się na północy Łotwy, przy granicy z Estonią, w miejscowości Rujiena. Koordynatorem programu jest organizacja Ligzda.

Większość projektów rozpoczyna się już w październiku, ale również w listopadzie i styczniu.

Więcej na <https://www.eurodesk.pl/aktywnosc/lotwa-czeka-na-wolontariuszy>.

3. Postaw na klimat!

„Postaw na klimat!” – to hasło pierwszej edycji Ogólnopolskiego Konkursu Graficznego Galerii Plakatu Europejskiego. Konkurs, którego organizatorem jest Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Rzeszów przy Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, jest skierowany do osób posiadających status studenta uczelni wyższej na kierunku graficznym lub pochodnym.

Zadaniem uczestników konkursu jest zaprojektowanie plakatu na temat zmian klimatycznych, w tym działań Komisji Europejskiej lub/i roli obywateli UE w tym zakresie.

Przyjmowane są tylko prace indywidualne. Każdy uczestnik może zgłosić nie więcej niż 3 prace, przy czym każda z nich musi stanowić osobną całość. Termin nadsyłania prac konkursowych to 30 listopada 2020 r.

Autorzy zwycięskich prac otrzymają nagrody pieniężne o wartości: 1000 zł i 600 zł. Dodatkowo członkowie jury studenckiego przyznają swoje wyróżnienie w wysokości 400 zł za wybrany projekt.

Więcej na: https://ec.europa.eu/poland/events/201017_climate_pl.

4. Trenerze, naciśnij PLAY!

Jak zwiększyć partycypację młodych w lokalnych społecznościach? Zapisz się na darmowy kurs online i poznaj nowe, nieszablonowe metody!

Kurs PLAY, organizowany przez Narodową Agencję z Portugalii, pozwoli uczestnikom na poznanie nowych metod w dziedzinie pracy z młodzieżą, opartych na aktywnym uczestnictwie.

Uczestnicy:

- nauczą się, jak zachęcać młodzież do aktywnego uczestnictwa;
- zastanowią się, jaką rolę odgrywa młodzież w lokalnych społecznościach;
- wymienią się pomysłami dobrych praktyk z różnych europejskich krajów.

Szkolenie przeznaczone jest dla trenerów, pracowników młodzieżowych i liderów młodzieży.

Więcej na: <https://www.eurodesk.pl/aktywnosc/trenerze-nacisnij-play>.

5. Eurodesk – Programy, stypendia i staże – według terminów zgłoszeń

Termin składania wniosków 30-10-2020

CEEPUS – Środkowoeuropejski program studiów uniwersyteckich

Program wielostronnej współpracy w dziedzinie edukacji krajów Europy Środkowej. Oferuje udział m.in. w stażach zagranicznych, studiach semestralnych, kursach językowych.

Fundator: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

<https://www.eurodesk.pl/granty/ceepus-srodkowoeuropejski-program-studiow-uniwersyteckich>

Termin składania wniosków 31-10-2020

Staże w Europejskim Trybunale Obrachunkowym

Kilkumiesięczne, płatne lub niepłatne staże w Europejskim Trybunale Obrachunkowym.

Fundator: Europejski Trybunał Obrachunkowy

<https://www.eurodesk.pl/granty/staze-w-trybunale-obrachunkowym>

Termin składania wniosków 2-11-2020

Projekt Dostępna Szkoła

Projekt Dostępna Szkoła to ogólnopolskie przedsięwzięcie, którego celem jest likwidacja barier z obszaru dostępności w szkołach podstawowych każdego typu.

Koordynatorzy: Fundacja Fundusz Współpracy, Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

<https://www.eurodesk.pl/organizacje/fundacja-instytut-rozwoju-regionalnego>

Termin składania wniosków 6-11-2020

LIFE (2014-2020)

Unijny program LIFE współfinansuje przedsięwzięcia z dziedziny ochrony środowiska i klimatu.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Środowiska

<https://www.eurodesk.pl/organizacje/komisja-europejska-dyrekcja-generalna-ds-srodowiska>

Termin składania wniosków 13-11-2020

Stypendia artystyczne rządu szwajcarskiego

Stypendium obejmuje pełny program studiów magisterskich realizowany w Szwajcarii. Przeznaczone jest dla studentów kierunków artystycznych wszystkich specjalności.

Koordynator: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

<https://www.eurodesk.pl/granty/stypendia-artystyczne-rzadu-szwajcarskiego>

Termin składania wniosków 15-11-2020

Exchange Program to the US

Granty naukowe dla pracowników polskich uczelni oraz jednostek naukowo-badawczych.

Fundator: Fundacja Kościuszkowska

<https://www.eurodesk.pl/granty/exchange-program-to-the-us>

Stały nabór

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich – Priorytet 5

Wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji celów statutowych i działalności programowej, a także w sytuacjach, w których ograniczenia finansowe uniemożliwiają uczestnictwo w ważnych wydarzeniach życia publicznego o charakterze ponadlokalnym.

Koordinator: Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

<https://www.eurodesk.pl/granty/program-rozwoju-organizacji-obywatelskich-priorytet-5>

Departament Współpracy Międzynarodowej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

ul. Emilii Plater 1

10-562 Olsztyn

e- mail: dwm@warmia.mazury.pl

tel.: 89 52 19 820

Twitter: <https://twitter.com/dwmwarmia>

